

Cizí tělesa v trávicím traktu u dětí

MUDr. Ildikó Lukács

Thomayerova nemocnice, Praha

Valtice 2015

- k náhodnému požití cizích těles (CZT) může docházet v kterémkoliv věku, 80% v dětské populaci
- 90% projde GIT, 10% zapadne do dýchacích cest
- převážná většina CZT prochází GIT bez problémů
- endoskopické odstranění je nutné v 10-20%
- chirurgický zásah v 1%

Z důvodu polknutí cizího tělesa bylo za posledních 5 let v Thomayerově nemocnici hospitalizováno **157 dětí** (93 chlapců, 64 děvčat).

- **výskyt** nejčastěji mezi 1. a 3. rokem

- **důvod hospitalizace:** observace či extrakce CZT

Způsob vniknutí CZT do zažívacího traktu:

- ♦ dutinou ústní či nosní
- ♦ per rectum
- ♦ při traumatu (DN, střelné, bodné rány)
raritně: iatrogenně (vycestované OP předměty), biliodigestivní píštěl

Místa uvíznutí CZT v zažívacím traktu:

- fyziologická zúžení jícnu

oblast svěrače. m. cricopharyngeus
křížení oblouku aorty s hlavním
bronchem
gastroezofageální junkce

- pylorus

- duodenální okno

- ileocaekální chlopeň

CAVE! vrozené malformace GIT, striktury po OP, m. Crohn

kojenci a batolata - **zvědavost**, lesklé předměty

- 50% tvoří mince, baterie, korálky, sponky,
mاتيčky, drobné hračky

větší děti - **nepozornost**

často při hře, polknutí většího sousta potravy

pica - je spojen s autismem i mentální retardací

pojídání nejedlých látek: výkaly, půda, vlasy, písek
nestravitelný materiál (bezoár) se může hromadit v GIT

Münchausen syndrom by proxy - **rodiče poškozují svoje děti**

- snaha o získání roli nemocného - časté návštěvy nemocnic

Hladké předměty

M
I
N
C
E

50 Kč mince : 27x 2,5 mm

Riziko uvíznutí CZT v žaludku: děti < 1 rok
> 1 rok

30 x 15mm
50 x 20mm

M

I

N

C

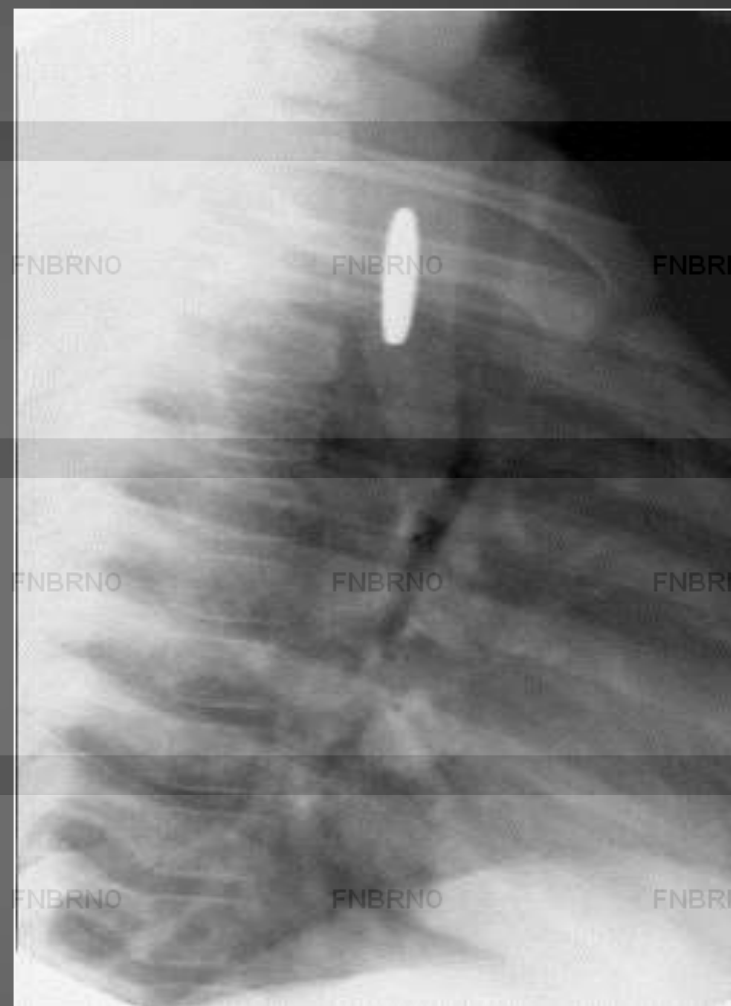
E

- 90% projde GIT během 72 hodin
- jícen → extrakce (cizí těleso ne déle než 24 hod.)
- projde žaludkem → projde zbytkem GIT, extrakce ze žaludku po 3 dnech
- střevo observace za pravidelné RTG KO

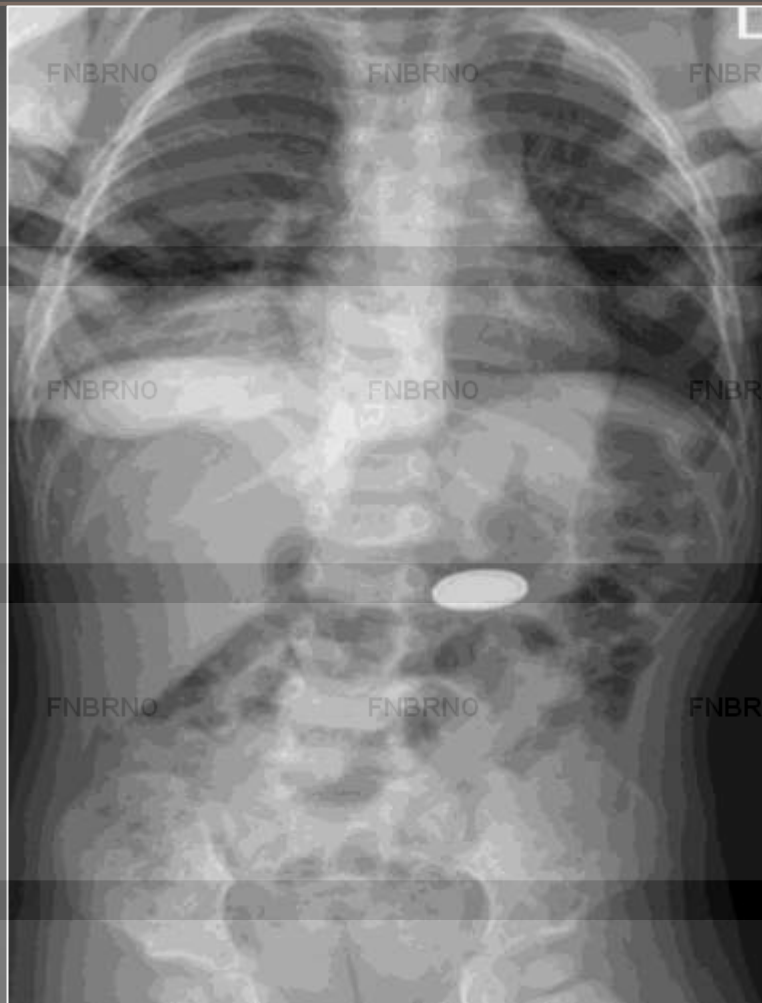

AP

bočná projekce

B A T E R I E

- alkalické, lithiové...obsahují až 40% NaOH nebo KOH, dále oxidy stříbra, rtuti...
- k **poleptání** sliznice může dojít už během 1 hod.
- k **perforaci** stěny za 4 hod.
- lokální působení el. proudu z baterií
- na RTG **vzhled dvojitého prstence**

CAVE! nezaměnit za minci!

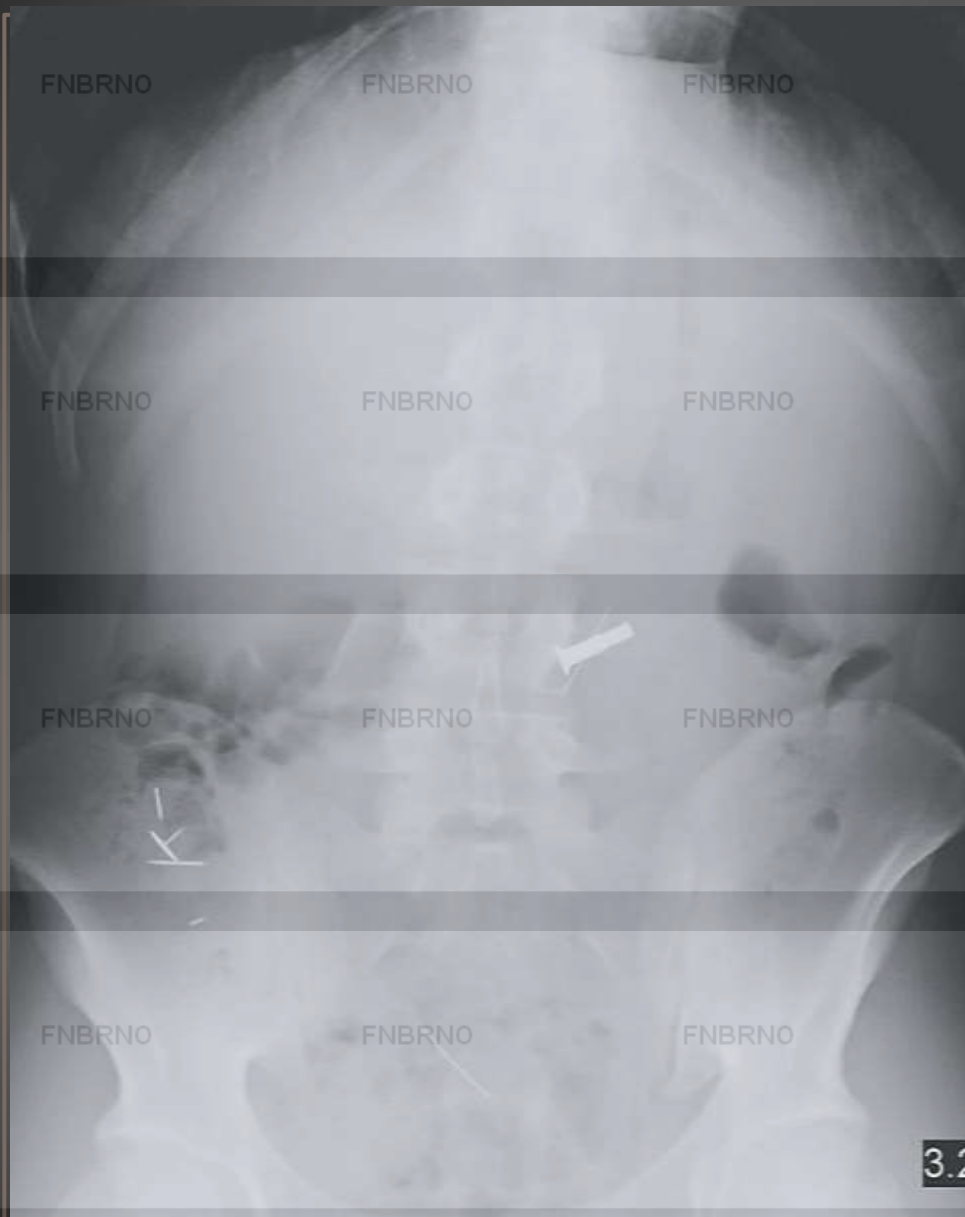
Ostré předměty

→ rybí, kuřecí kosti, párátko, jehly, špendlíky, sklo...

- **jícen:** mediastinitis, absces
(tracheoezofageální, zřídka aorto – ezofageální píštěl)
- **žaludek:** snaha o okamžité vytažení (stejně jako u jícnu)
- **tenké střevo:** největší riziko perforace střevních kliček je v oblasti Treitzova ohbí a ileocaekální chlopně
- **tračník:** riziko perforace je minimální, CZT je již obaleno stolicí (poškození svěrače)

Riziko perforace je minimalizováno díky Exnerovu reflexu.

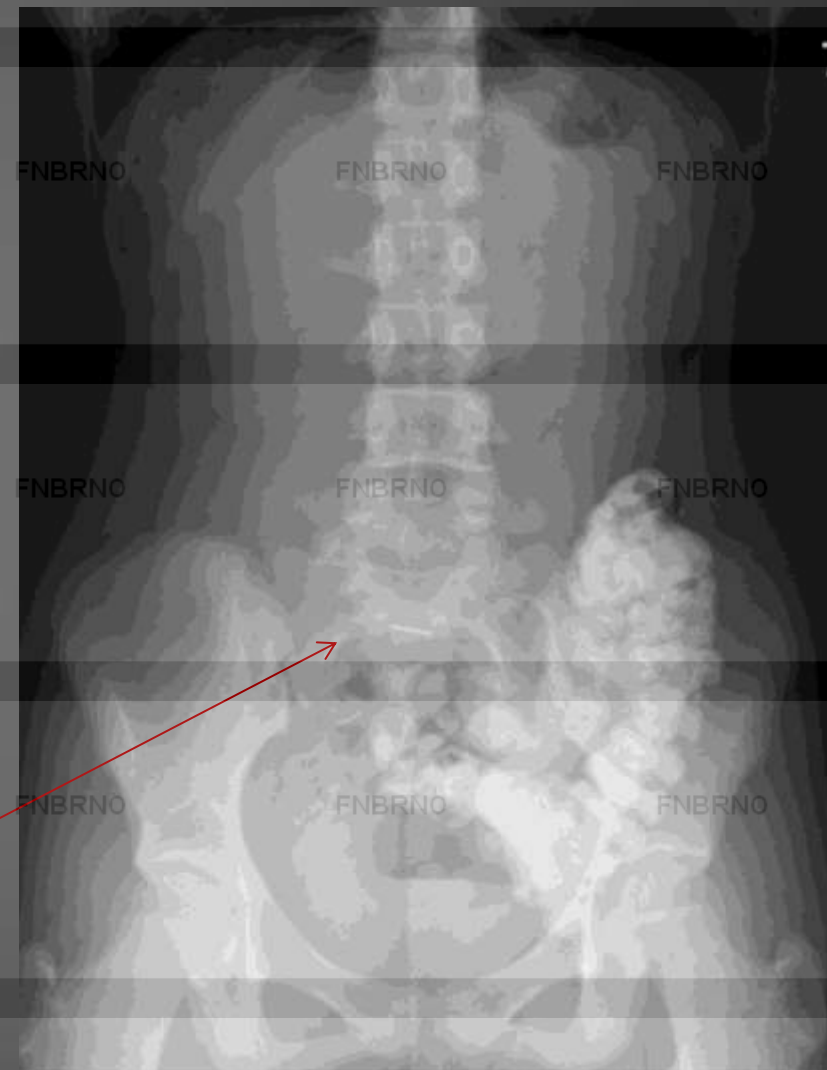
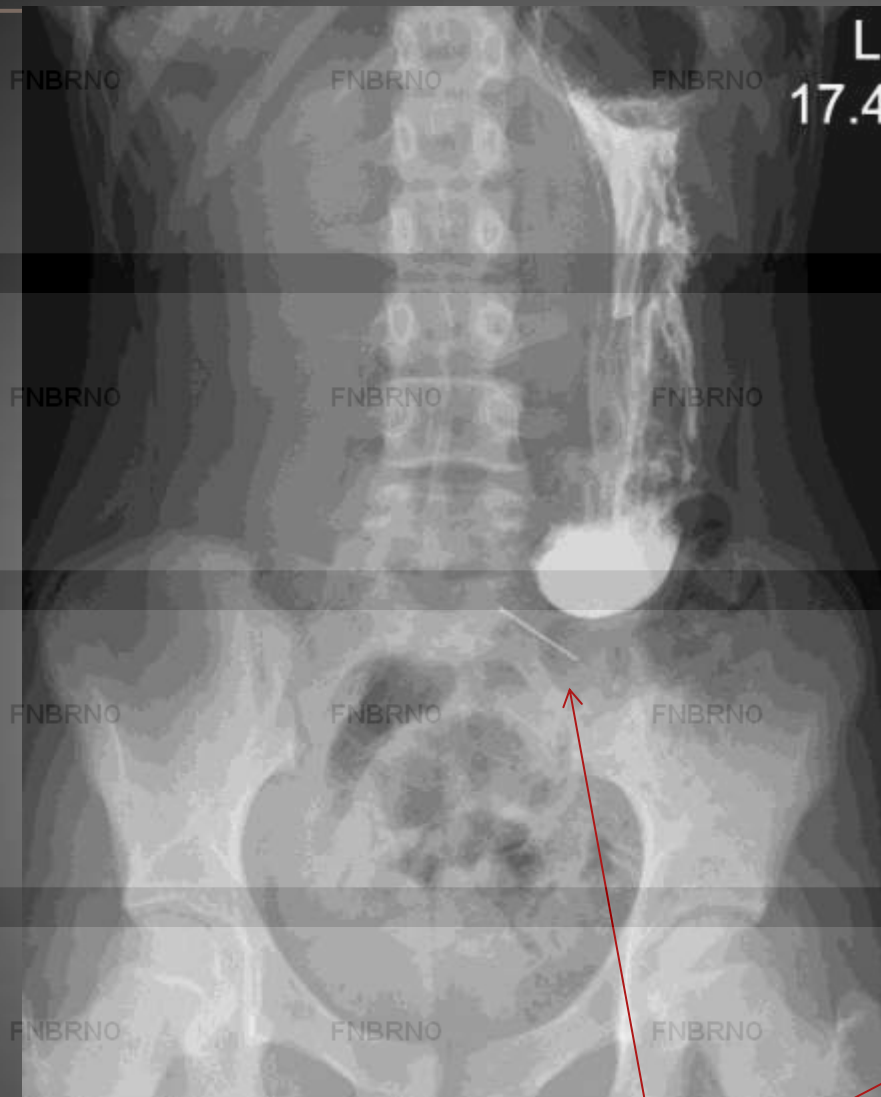

šroub, špendlík, jehly

část kružítka

krejčovský špendlík

FNBRNO

FNBRNO

FNBRNO

FNBRNO

FNBRNO

FNBRNO

náušnice

FNBRNO

FNBRNO

FNBRNO

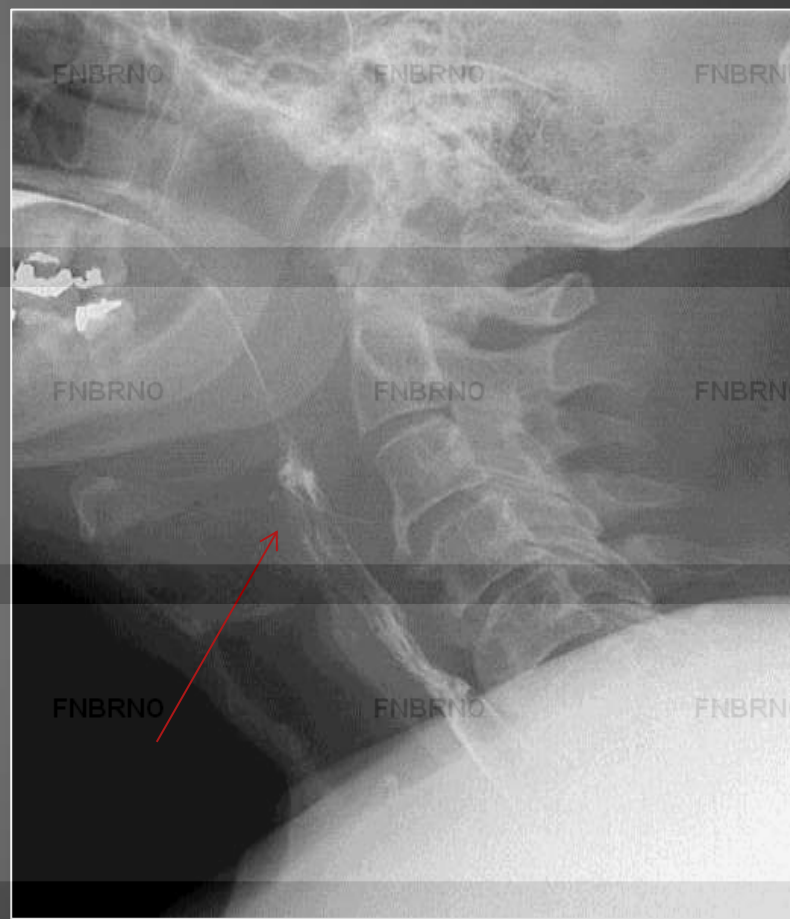
FNBRNO

FNBRNO

FNBRNO

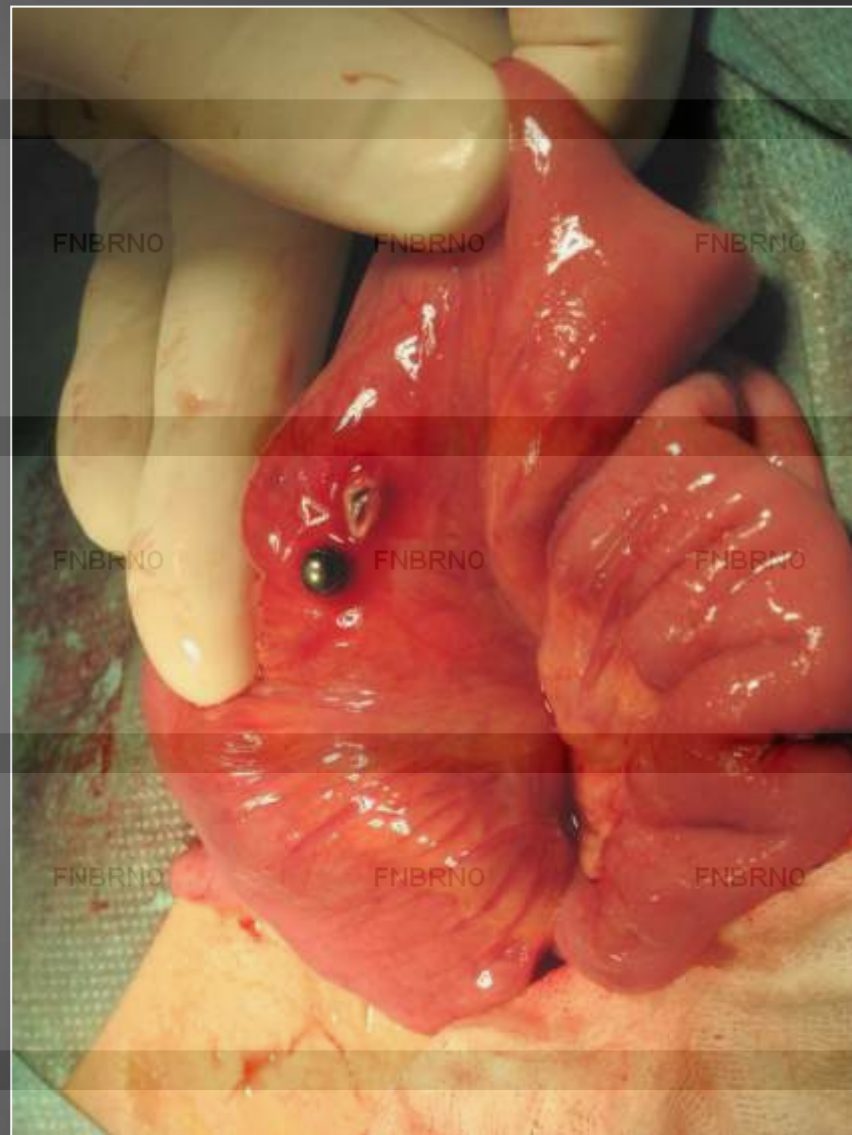
skleněné střepy

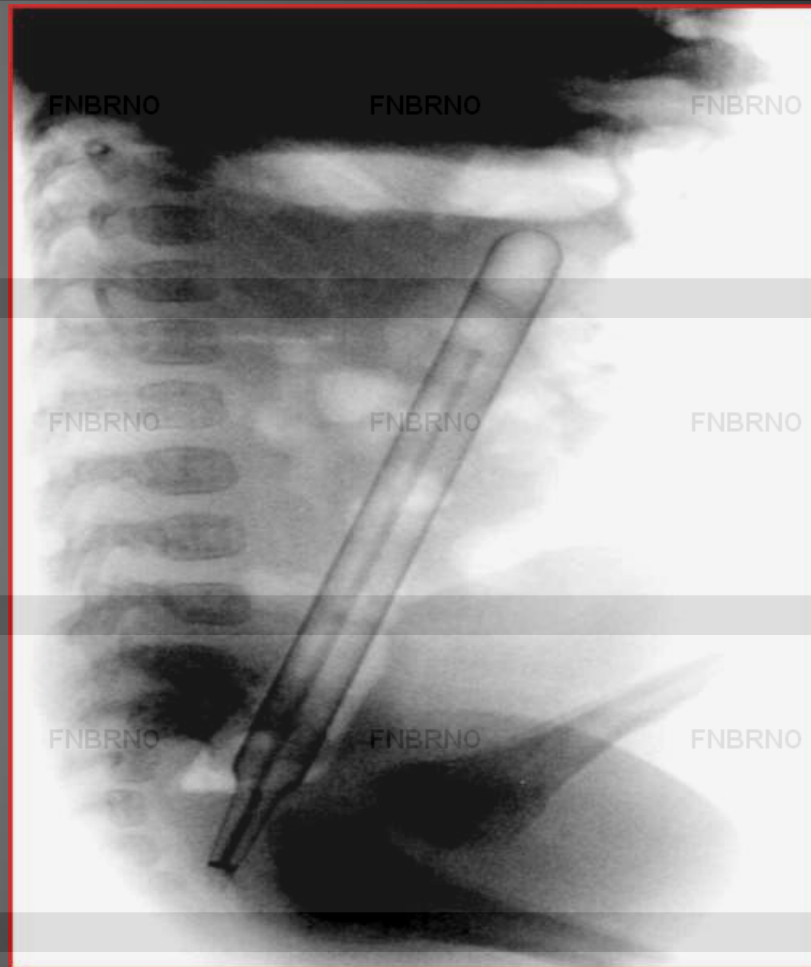
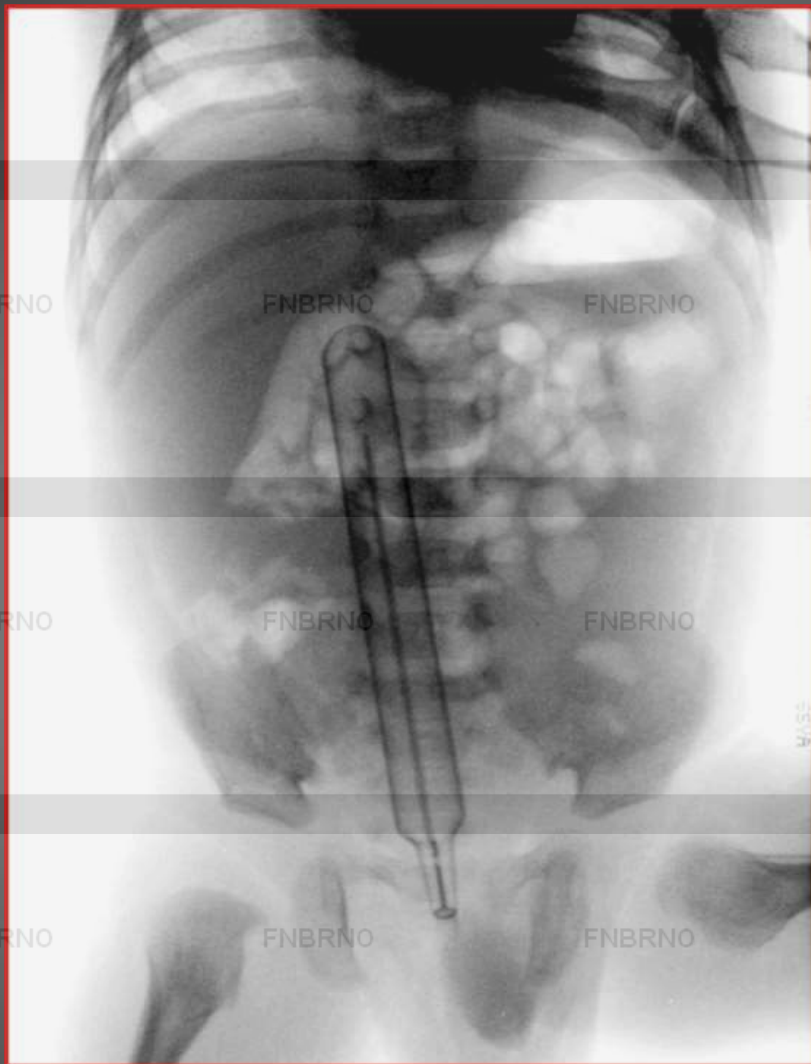
rybí kost v jícnu

CAVE! tlakové nekrózy a perforace

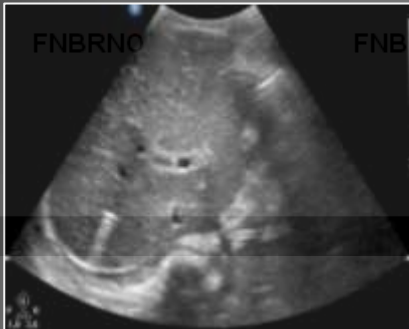
OP náález: perforace caeka, ilea, mesenteria

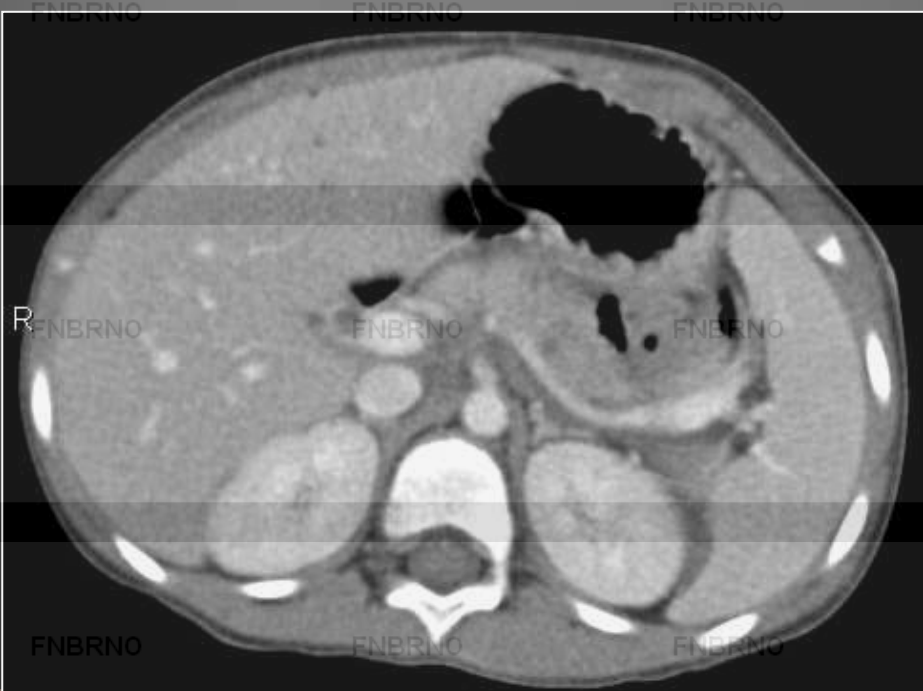
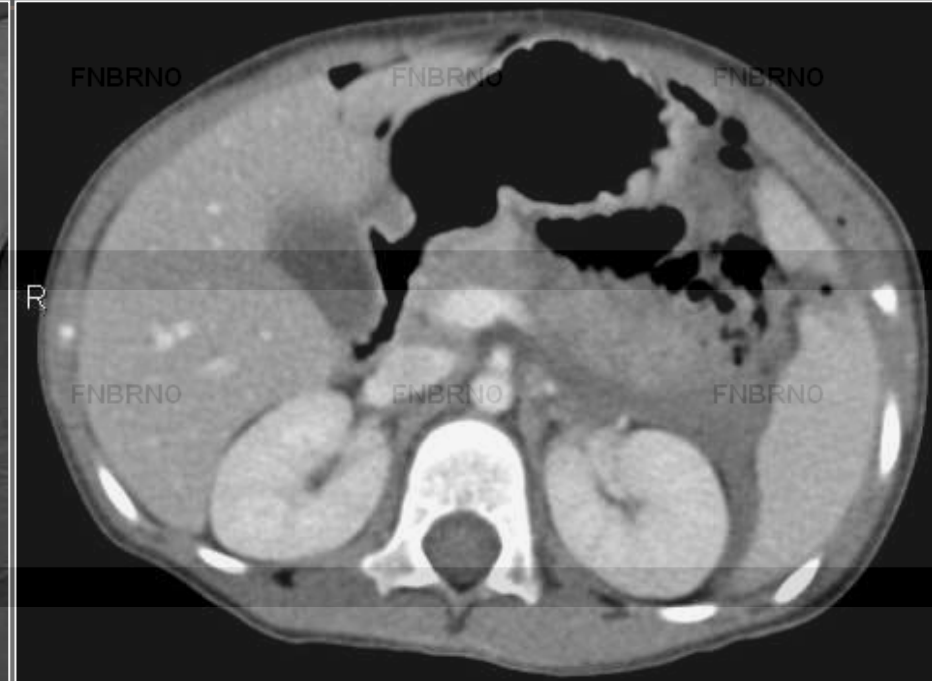
teploměr

FNBRNO FNBN

střelné poranění

FNBRNO FNBN

Diagnostika

1. anamnéza:

- co?
- kdy?
- kolik?
- *(výhoda, když rodiče přinesou stejný předmět)

2. klinický obraz:

- kašel
- obtížné či bolestivé polykání
- slinění
- chrapot, sípot
- bolest za hrudní kostí
- nauzea, zvracení
- asymptomatické

3. fyzikální vyšetření:

- odhalit komplikace, které vyžadují akutní chirurgický výkon:

PERFORACE

- nosohltan a horní část jícnu (otok, krepitace, zarudnutí na krku)
- střední a dolní část jícnu (bolest za hrudní kostí, kašel....bronchoezofageální píštěl)
- žaludku a střev (peritoneální dráždění)

OBSTRUKCE

- porucha pasáže
- zvracení
- vzedmuté břicho

4. RTG: max. 2 projekce, při pochybnostech o lokalizaci CZT lze podat vodnou k.l.

5. UZ: výrazně omezené možnosti

Terapie

Konzervativně: **observace**

dietní opatření - voluminósní strava
(nehrozí-li perforace) brambory, banány, kys. zelí
- hladový interval

Endoskopický výkon: extrakce předmětů
u dětí vždy v celkové anestézii

Operace: při hrozících komplikacích - **perforace**
- **obstrukce**

Děkuji za pozornost!

Co bude k
obědu?

Valtice 2015